

AÐALSKIPULAG FLÓAHREPPS 2017-2029

Skipulags- og matslýsing vegna námu í Hróarsholti

29.01.2021

UPPLÝSINGAR

SKJALALYKILL

4670-010-GRE-001-V01

HÖFUNDUR

Ingibjörg Sveinsdóttir

RÝNT

Ásgeir Jónsson

EFNISYFIRLIT

1	INNGANGUR	4
1.1	Skipulagslýsing	4
2	FORSENDUR	4
2.1	Tengsl við aðrar áætlanir	5
2.1.1	Landsskipulagsstefna 2015-2026	5
2.1.2	Aðalskipulag Flóahrepps 2017-2029	5
2.1.3	Flokkun landbúnaðarlands	6
2.1.4	Samræmi breytingarinnar við gildandi stefnur	6
2.2	Minjar	7
3	AÐALSKIPULAGSBREYTING	7
4	MATSLÝSING	7
4.1	Matsskylda	8
4.1	Tengsl við aðrar áætlanir	8
4.2	Umhverfisskýrsla	8
4.3	Valkostir	8
4.4	Umhverfisþættir og áherslur	9
5	KYNNING OG SAMRÁÐ	9
5.1	Umsagnaraðilar	9
5.2	Samráð	10
5.3	Skipulagsferli	10

1 INNGANGUR

Sett er fram skipulags- og matslýsing fyrir breytingu á Aðalskipulagi Flóahrepps 2017-2029 samkvæmt 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Landeigandi Hróarsholts spildu F1 (landnr. 197221) hefur óskað eftir að sett verði inn allt að 2,4 ha náma.

Skipulagslýsingin er sett fram í samræmi við 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og unnin í samræmi við grein 4.2. í Skipulagsreglugerð nr. 90/2013, með síðari breytingum.

1.1 Skipulagslýsing

Gerð skipulagslýsingar er ætlað að tryggja aðkomu almennings og hagsmunaaðila að skipulagsferlinu á fyrstu stigum þess, auka gagnsæi, tryggja betra upplýsingaflæði, skila betri og markvissari skipulagsvinnu og gefa sveitarstjórn og öðrum sem koma að ferlinu betri yfirsýn allt frá fyrstu skrefum.

Samkvæmt 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 skal sveitarstjórn taka saman lýsingu á skipulagsverkefni. Í lýsingu skal koma fram hvaða áherslur sveitarstjórn hafi við aðalskipulagsgerðina, upplýsingar um forsendur, fyrirbyggjandi stefnu og fyrirhugað skipulagsferli svo sem um kynningu og samráð við skipulagsgerðina gagnvart íbúum sveitarfélagsins og öðrum hagsmunaaðilum. Leita skal umsagnar um lýsingu hjá Skipulagsstofnun og umsagnaraðilum auk þess að kynna hana fyrir almenningi.

Með skipulagslýsingu þessari er íbúum og öðrum hagsmunaaðilum gefinn kostur á að koma með ábendingar og athugasemdir sem snúa að málefnum aðalskipulagsbreytingarinnar.

2 FORSENDUR

Forsenda fyrir breytingunni er að landeigandi vill opna námu á landinu og vinna þar allt að 49.000 m³ af efni á 2,4 ha svæði.

Spildunni var á sínum tíma skipt út úr Hróarsholti og er hún 12,1 ha að stærð. Spildan hefur verið ræktuð og er nýtt sem tún. Búið er að flokka landbúnaðarland í Flóahreppi og er spildan í flokki II. Í vistgerðarkortlagningu Náttúrufræðistofnunar er vistgerðin tún og akurlendi.

Aðkoma að spildunni er af Villingaholtsvegi nr. 305 og um núverandi túnaslóða. Aðkoma er sameiginleg með sumarhúsi sem er norðan spildunnar.

Nokkrar námur eru í sveitarfélaginu en fæstar þeirra, ef einhverjar, hafa framkvæmdaleyfi.

2.1 Tengsl við aðrar áætlanir

2.1.1 Landsskipulagsstefna 2015-2026

Kafli 2.3. Sjálfbær nýting landbúnaðarlands

„Í aðalskipulagi byggjast skipulagsákvörðanir um ráðstöfun lands í dreifbýli til landbúnaðar og annarrar nýtingar á flokkun landbúnaðarlands. Landi sem hentar vel til ræktunar verði almennt ekki ráðstafað til annarra nota með óafturkræfum hætti. Flokkun landbúnaðarlands, landslagsgreining og vistgerðaflokkun verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum“.

2.1.2 Aðalskipulag Flóahrepps 2017-2029

Aðalskipulag Flóahrepps 2017-2029 var staðfest þann 13. desember 2018. Í aðalskipulaginu er svæðið sem breytingin tekur til skilgreint sem landbúnaðarland og tún.

Skipulagsnefnd hefur samþykkt að gerð verði breyting á Aðalskipulagi Flóahrepps 2017 – 2029 eins og afgreiðsla nefndarinnar þann 16. janúar 2019 ber með sér: *“Skipulagsnefnd samþykkir að gerð verði breyting á aðalskipulagi Flóahrepps 2017-2029 og færð inn í aðalskipulagið umrædd náma með stærð allt að 49.000 m³ og 2,4 ha að stærð“.*

Í aðalskipulaginu segir m.a. um landbúnaðarland:

- *„Gott landbúnaðarland (flokkur I og II) verður áfram nýtt til landbúnaðar, einkum matvælaframleiðslu.*
- *Flokkun landbúnaðarlands verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum um nýtingu landbúnaðarlands.*
- *Byggingar, uppskipting lands, samfelld skógræktarsvæði o.fl. sem hamlar ræktunarmöguleikum er ekki heimil á góðu landbúnaðarlandi (flokki I og II) eða verndarsvæðum, en getur eftir atvikum verið í jaðri svæðanna eða þar sem sýnt er fram á að flokkun landbúnaðarlands er önnur en gengið er út frá í aðalskipulagi“.*

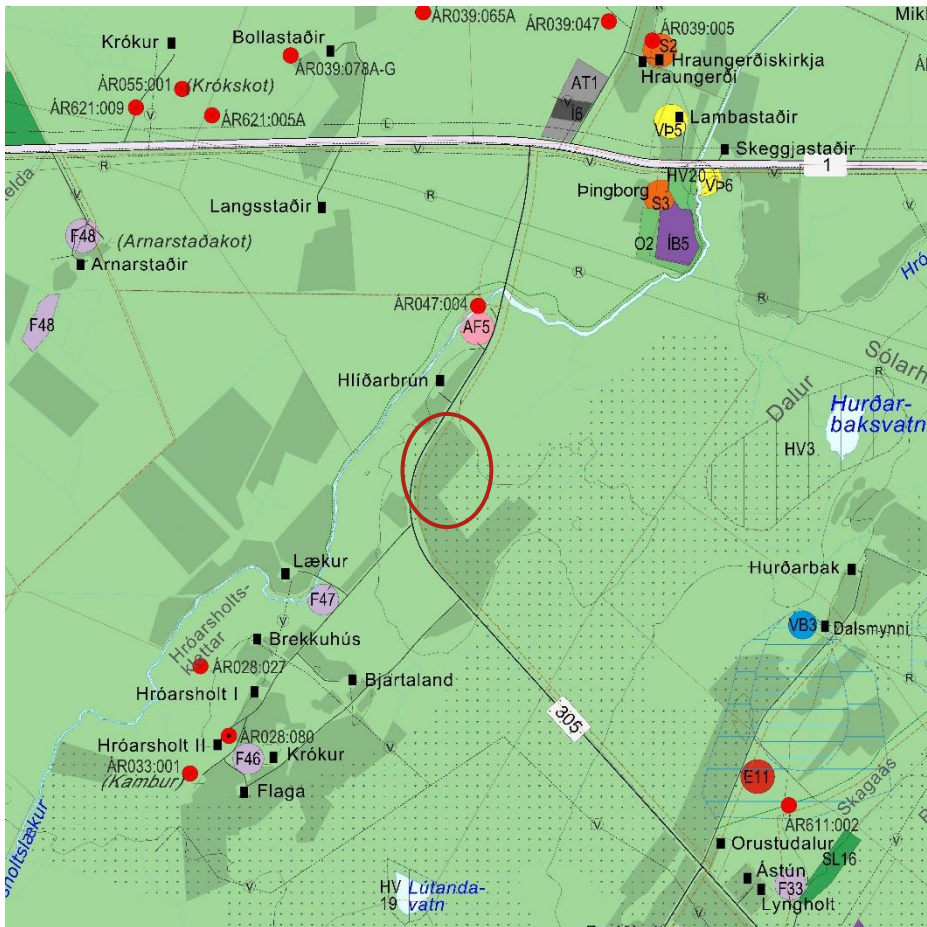
Í aðalskipulaginu segir m.a. um efnistökusvæði:

- *„Lögð er áhersla á nægt framboð fjölbreyttra efnistökusvæða.*
- *Öll efnistaka er framkvæmdaleyfisskyld skv. lögum.*
- *Áhersla er á góða umgengni á nýtingartíma og vandaðan frágang í verklok.*
- *Við veitingu framkvæmdaleyfis verði sett skilyrði um skipulega nýtingu, góða umgengni og frágang að vinnslu lokinni“.*

Í aðalskipulaginu eru settar fram reglur um efnistöku í Flóahreppi sem taka þarf tillit til, s.s:

- *„Að landslagsheildin þoli efnistöku án þess að heildarsvipmót hennar raskist.*
- *Að kleift sé að ganga ásættanlega frá efnistökusvæði þegar efnistöku lýkur.*
- *Að efnistökusvæði sé lítt sýnilegt frá fjölförnum stöðum, sérstaklega ef efnistökusvæðið verður opið í einhvern tíma.*

- *Við frágang efnistökusvæða verði leitast við að raskað svæði verði sem líkast aðliggjandi landi varðandi landslag og gróðurfar“.*

MYND 1. Aðalskipulag Flóahrepps 2017-2029. Breytingin er fyrirhuguð innan rauða hringsins.

2.1.3 Flokkun landbúnaðarlands

Búið er að flokka landbúnaðarland í Flóahreppi og er spildan í flokki II sem er gott akuryrkjuland. Skilgreining á flokki II er: „Fremur slétt, hallinn yfirleitt undir 10% og alltaf undir 15%. Jarðvegur oft frjósamur en getur verið rýr og þá áburðarfrekur, sums staðar sendinn og þurrlendir. Plógtækur jarðvegur kann að vera allt niður í 25 cm þar sem hann er hvað grynstur. Stakir hólar, grjót/nibbur eða dælur kunna að raska samfellu í landi og í sumum tilfellum þarf að ræsa fram landið“.

2.1.4 Samræmi breytingarinnar við gildandi stefnur

Landsskipulagsstefna og aðalskipulag sveitarfélagsins gera ráð fyrir að gott landbúnaðarland verði verndað til matvælaframleiðslu og að góðu landbúnaðarlandi verði ekki ráðstafað með óafturkræfum hætti undir aðra landnotkun.

Þó heimiluð sé efnistaka á landbúnaðarlandi í flokki II þá er gert ráð fyrir að sú landnotkun sé tíma-bundin. Ef settir eru skilmálar um frágang og ræktun svæðisins að efnistöku lokinni þá er auðveldlega hægt að nýta svæðið áfram sem landbúnaðarland.

2.2 Minjar

Aðalskráningu fornminja er langt komin í Flóahreppi. Engar þekktar minjar eru innan þess svæðis sem breytingin tekur til.

Ef fram koma áður óþekktar fornleifar á framkvæmdartíma, sbr. 24. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, verður þegar haft samband við Minjastofnun Íslands og framkvæmd stöðvuð uns fengin er ákvörðun Minjastofnunar um hvort halda megi áfram og með hvaða skilmálum.

3 AÐALSKIPULAGSBREYTING

Í breyttu aðalskipulagi verður sett inn nýtt efnistökusvæði allt að 2,4 ha að stærð. Heimiluð verður að nýta námuna núverandi skipulagstímabil, til 2029 og að efnistaka verði allt að 49.000 m³.

Efnistakan er á landbúnaðarlandi í flokki II og er á ræktuðu landi. Við veitingu framkvæmdaleyfis verður gerð krafa um að efsta lagi jarðvegs verði haldið til haga og jafnað yfir svæðið og það grætt upp á nýjan leik að efnistöku lokinni. Þá skal koma fram áfangaskipting á nýtingu svæðisins, áætlun um framkvæmdatíma og frágang að efnistöku lokinni.

Efnistakan er nálægt Villingaholtsvegi og verður gert ráð fyrir að jarðvegur verði nýttur til að skerma námuna af á vinnslutíma.

Gerð verður breyting á aðalskipulagsuppdraetti og greinargerð.

4 MATSLÝSING

Við breytingu á aðalskipulagi skal meta líkleg áhrif af fyrirhuguðum framkvæmdum og skulu eftirfarandi meginatriði koma fram skv. gr. 4.4 í skipulagsreglugerð nr. 90/2013:

- a) „lýsing og samanburður á kostum sem til greina koma um þróun byggðar, staðsetningu og útfærslu hennar og einstakra framkvæmda, m.t.t. áhrifa á umhverfið, svo sem með tilliti til sérkenna einstakra svæða og/eða verndargildis. Þetta getur t.d. átt við um tegund landnotkunar, þéttleika byggðar eða stefnu um samgöngur,
- b) hvernig tryggt er að tillagan í heild, einstök markmið hennar og framfylgd valdi sem minnstum neikvæðum umhverfisáhrifum. Við mótun tillögu skal tekið tillit til umhverfissjónarmiða og þess gætt að einstök markmið hennar samræmist meginmarkmiðum skipulagstillögunnar og markmiðum reglugerðar þessarar,
- c) hvort setja þurfi í aðalskipulagi skilyrði fyrir deiliskipulagsgerð og framkvæmdum á síðari stigum, til að koma í veg fyrir neikvæð áhrif á umhverfið“.

Umhverfismat áætlana er unnið samhliða skipulagsgerð, með þátttöku skipulagsnefndar. Með því móti nýtist umhverfismatið best í þeim tilgangi að taka tillit til umhverfissjónarmiða og stuðla að óskertum eða bættum umhverfisgæðum fyrir þá sem nýta svæðin.

Matinu er ætlað að:

- Upplýsa um möguleg umhverfisáhrif stefnunnar.
- Undirbyggja og rökstyðja ákvarðanatöku í skipulagsgerð.
- Aðstoða við val á milli skipulagskosta með samanburði á umhverfisáhrifum þeirra.

Í skipulagsgerðinni er umhverfismat áætlana jafnframt mikilvægt til að tryggja samræmi á milli stefnumiða í mismunandi málaflokkum skipulagsins og tryggja að umhverfismarkmiðum sveitarfélagsins sé haldið á lofti.

4.1 Matsskylda

Í gr. 4.4 í skipulagsreglugerð nr. 90/2013 segir: „*Geri aðalskipulagstillaga ráð fyrir framkvæmdum sem falla undir lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum, skal gerð grein fyrir þeim í skipulagstillögunni.*“

Efnistakan er tilkynningaskyld til sveitarstjórnar, í samræmi við lið 2.04 í lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.br.

4.1 Tengsl við aðrar áætlanir

Í umhverfisskýrslu vegna breytingarinnar verður gerð grein fyrir tengslum og samræmi við aðrar áætlanir og stefnur í samræmi við lið a. í 6 gr. laga um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Helstu stefnur og áætlanir má sjá í kafla. 2.1.

4.2 Umhverfisskýrsla

Matsvinnan fer fram samhliða gerð greinargerðar til að stuðla að því að umhverfissjónarmið séu ávallt uppi við mótun tillögu að breyttu aðalskipulagi.

Í skipulagsgerð er umhverfismat áætlana jafnframt mikilvægt til að tryggja samræmi á milli stefnumiða í mismunandi málaflokkum skipulagsins og tryggja að umhverfismarkmiðum sveitarfélagsins sé haldið á lofti í skipulagsgerðinni. Niðurstaða umhverfismatsins nýtist því til að bregðast við hugsanlega neikvæðum umhverfisáhrifum með breytingu á stefnu eða mótun á mótvægisáðgerðum. Umhverfismatið mun byggja á fyrirliggjandi upplýsingum um grunnástand umhverfis.

4.3 Valkostir

Núll kostur eða núverandi ástand verður borið saman við breytt aðalskipulag, þ.e. gert verður ráð fyrir efnistökusvæði.

4.4 Umhverfispættir og áherslur

Í umhverfisskýrslu með aðalskipulagsbreytingunni verða skoðuð áhrif á þá umhverfispætti sem tilgreindir eru í töflu 1 og þeir metnir í samræmi við stefnuskjöl og viðmið. Yfirlit yfir meginspurningar í umhverfisskýrslu er að finna í töflunni. Viðmið fyrir hvern umhverfispátt eru sett með tilliti til laga og reglugerða, stefnuskjala sveitarfélagsins auk viðmiða í opinberum stefnuskjöllum og/eða alþjóðlegum skuldbindingum.

Framsetning á niðurstöðu matsins verður í formi greinargerðar og/eða yfirlitstöflu.

TAFLA 1 Umhverfispættir, helstu matsspurningar og viðmið.

UMHVERFISPÁTTUR	MATSSPURNING	VIÐMIÐ
Jarðmyndanir	Hefur skipulagið áhrif á jarðmyndanir sem njóta verndar eða þykja sérstæðar?	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, áhersla á 61. gr. Landsskipulagsstefna 2015-2026.
Gróður og dýralíf	Hefur skipulagið áhrif á gróður og dýralíf? Hefur skipulagið áhrif á votlendi?	Stefna í aðalskipulagi. Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, áhersla á 61 og 62. gr.
Ásýnd og landslag	Hefur skipulagið áhrif á ásýnd og landslag?	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, 69. gr. Landsskipulagsstefna 2015-2026.
Samfélag	Hefur skipulagið áhrif á atvinnulíf? Stuðlar skipulagið að styrkingu byggðar?	Stefna í aðalskipulagi. Landsskipulagsstefna 2015-2026.
Heilsa og öryggi	Hefur stefnan áhrif á umferðaröryggi? Hefur stefnan áhrif á loftgæði?	Stefna í aðalskipulagi. Landsskipulagsstefna 2015-2026.

5 KYNNING OG SAMRÁÐ

Með kynningu skipulags- og matslýsingar þessarar er umsagnaraðilum, hagsmunaaðilum og almenningi gefinn kostur á að leggja fram sjónarmið og ábendingar sem að gagni gætu komið við mótun breytinganna. Jafnframt er óskað samráðs við Skipulagsstofnun um umfang og áherslur við mat á umhverfisáhrifum.

Skipulags- og matslýsingin verður kynnt með auglýsingu í blöðum/dreifiritum og á vefsíðu sveitarfélagsins. Lýsingin verður auglýst á heimasíðu skipulagsfulltrúa, <http://www.utu.is/> og mun liggja frammi á skrifstofu embættisins að Dalbraut 12 á Laugarvatni. Athugasemdir skulu vera skriflegar og berast á skrifstofu sveitarfélagsins eða á skrifstofu skipulagsfulltrúa á netfangið vigfus@utu.is, fyrir auglýstan tímafrest.

5.1 Umsagnaraðilar

Óskað verður eftir umsögnum frá eftirtöldum aðilum:

- Skipulagsstofnun
- Umhverfisstofnun
- Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
- Minjastofnun Íslands

- Vegagerðin
- Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið.

Eftir atvikum verður leitað eftir umsögnum annarra aðila.

5.2 Samráð

Aðalskipulagsbreytingin verður unnin fyrir sveitarfélagið, í samráði við landeiganda. Á vinnslutíma mun aðalskipulagsbreytingin verða kynnt bæði íbúum/almenningi og sveitarstjórn.

5.3 Skipulagsferli

Eftirfarandi eru drög að skipulagsferli aðalskipulagsbreytingar ásamt tímasetningum, birt með fyrirvara um breytingar:

Febrúar	Skipulagslýsing tekin fyrir í skipulagsnefnd og send Skipulagsstofnun og umsagnaraðilum til umsagnar. Lýsingin verður kynnt almenningi skv. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Samráð við landeigendur. Gefinn verður tveggja vikna frestur til að skila inn athugasemdum.
Mars/apríl	Tillaga að aðalskipulagsbreytingu ásamt umhverfisskýrslu tekin til umfjöllunar í skipulagsnefnd, tillagan kynnt almenningi skv. 2. mgr. 30 gr. skipulagslaga og tillaga lögð fyrir sveitarstjórn í kjölfarið.
Apríl/maí	Tillaga samþykkt til auglýsingar í sveitarstjórn og send til umsagnaraðila skv. 31. gr. skipulagslaga. Auglýsing skipulagstillögu og gefinn verður 6 vikna frestur til þess að skila inn athugasemdum.
Júní/júlí	Tillaga afgreidd í sveitarstjórn að undangenginni umræðu skipulagsnefndar, með breytingum sem athugasemdir kunna að gefa tilefni til, og send Skipulagsstofnun skv. 32. gr. skipulagslaga.
Júlí/ágúst	Gildistaka aðalskipulagsbreytingar auglýst í B- deild Stjórnartíðinda.